

Р І Ш Е Н Н Я

про проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2027 рік» (реєстр. № 16000 від 15.09.2026)

від 22 вересня 2026 року
Протокол № 195

Розглянувши і обговоривши питання щодо бюджетного фінансування агропромислової галузі передбачений проектом Закону про Державний бюджет України на 2027 рік, народні депутати України – члени Комітету відзначили про необхідність передбачення додаткового обсягу видатків для Міністерства аграрної політики та продовольства України за окремими напрямками фінансування для виконання функцій і завдань, покладених на нього.

Враховуючи зазначене, **Комітет вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України прийняти у першому читанні проект Закону про Державний бюджет України на 2027 рік (реєстр. № 16000) з урахуванням запропонованих змін.

2. Внести наступні зміни до текстової частини та у додаток 3 проекту Закону про Державний бюджет України на 2027 рік:

1. До текстової частини проекту Закону про Державний бюджет України на 2027 рік:

1.1. Пункт 13 статті 14 викласти у такій редакції:

«13) фінансову підтримку сільгосптоваровиробників для державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників, релокованих з окупованих територій, а також з територій, віднесених до зон ризикованого землеробства внаслідок ведення бойових дій на такій території (за рахунок джерел, визначених пунктом 18 статті 11 цього Закону);».

Обґрунтування:

Така правка надасть можливість збереження аграрного потенціалу України та підтримки сільгосптоваровиробників, які опинилися у вкрай складних умовах через військові дії в країні.

1.2. Абзац 6 пункту 22 Прикінцевих положень виключити.

Обґрунтування:

Запропонована передача наукових установ НААН до відповідних профільних міністерств створює ризик фактичного демонтажу цілісної системи організації аграрної науки.

НААН забезпечує визначення пріоритетів фундаментальних і прикладних досліджень, формування та координацію наукових програм, методичне забезпечення, контроль за виконанням досліджень і впровадження наукових результатів в агропромисловому комплексі. Ці функції системно забезпечуються апаратом Президії Академії.

У разі передачі установ до профільного міністерства аналогічні функції доведеться відтворювати в його структурі. За відсутності такого механізму буде втрачено централізоване планування, координацію та контроль наукових досліджень, зокрема комплексних міждисциплінарних програм.

Таким чином, передача установ НААН до профільного міністерства може призвести до втрати цілісності наукової системи, послаблення вітчизняного наукового забезпечення агропромислового комплексу та створити додаткові ризики для продовольчої безпеки держави.

2. у додатку № 3:

2.1. Для покриття витрат сільськогосподарських товаровиробників на перевезення сільськогосподарської продукції з «прифронтових» територій на безпечні території України, передбачити видатки розвитку загального фонду за новою бюджетною програмою **«Державна підтримка логістики сільськогосподарської продукції в умовах підвищеного ризику»** обсягом **1 000 000,0 тис. гривень.**

Обґрунтування:

Потреба в додаткових фінансових інструментах постала через тимчасове призупинення заходження суден до портів Великої Одеси після російських атак, альтернативні маршрути дозволяють нарощувати експорт, але вони залишаються складнішими та дорожчими. Після закриття та заблокування морських портів вартість логістики для перевезення української агропродукції зросла в 1,5-2 рази, а в окремих напрямках – у 3-4 рази порівняно з довоєнним рівнем.

Відповідно до інформації громадських галузевих організацій витрати сільськогосподарських виробників на перевезення сільськогосподарської продукції з «прифронтових» територій на безпечні території України з метою подальшого експорту або для внутрішнього споживання становить близько 1 500,0 грн за тонну.

Виділення коштів з державного бюджету на зазначені цілі дозволить забезпечити здійснення виплати близько 2 300 сільськогосподарським товаровиробникам дотації в розмірі 625,0 грн на га на загальну площу 1 600 тис. гектарів).

2.2. За бюджетною програмою **«Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників» (КПКВК 2801580)** збільшити видатки розвитку

загального фонду **на 1 840 000,0 тис. грн** до загальної суми 2 105 284,3 тис. грн. за напрямом державної підтримки розвитку тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції для:

1) часткового відшкодування вартості будівництва та/або реконструкції тваринницьких ферм і комплексів – 1 540 000,0 тис. грн;

2) часткового відшкодування вартості за закуплені племінні сільськогосподарські тварини в Україні та/або ввезених в режимі імпорту – 300 000,0 тис. гривень.

Обґрунтування:

Предбачення належного обсягу державних коштів для підтримки тваринництва у 2027 році є критично необхідним заходом для гарантування продовольчої безпеки країни, стабілізації внутрішнього ринку та збереження економічної спроможності сільських громад.

Галузь тваринництва відзначається тривалим виробничим циклом і підвищеною вразливістю до зростання цін на енергоносії, корми та логістику, що робить її відновлення неможливим без цільових державних субсидій, дотацій на поголів'я та доступного пільгового кредитування.

Окрім цього, підтримка тваринницьких господарств стимулює переробку сировини всередині країни, створює додаткову вартість замість сировинного експорту та забезпечує постійні робочі місця, що є вирішальним фактором для гармонізації вітчизняного агросектору із вимогами євроінтеграції та виходу на ринки ЄС, з урахуванням також того, що з 1 січня 2026 року відповідно до наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України від 08.02.2021 № 224 введенні в дію вимоги до благополуччя сільськогосподарських тварин під час утримання і будуть обов'язковими до виконання всіма операторами ринку. Це потребуватиме суттєвої модернізації тваринницьких об'єктів та вкладання більшого обсягу фінансових ресурсів для їх будівництва та реконструкції, що сприятиме збільшенню кількості претендентів на отримання часткового відшкодування вартості об'єктів.

Предбачення цих коштів надасть можливість здешевити будівництво 57 тваринницьких об'єктів, відшкодувати вартість закупівлі 13 700 голів великої рогатої худоби, овець та кіз.)

2.3. За бюджетною програмою «Керівництво та управління у сфері геодезії, картографії та кадастру» (КПКВК 2803010) збільшити видатки споживання загального фонду **на 19 982,0 тис. грн. до загальної суми 1 851 865,5 тис. гривень.**

Обґрунтування:

Потреба у збільшенні видатків обумовлена необхідністю закупівлі послуг з технічної підтримки програмного забезпечення та програмно-апаратного комплексу Oracle, що є складовою діючої інформаційно-комунікаційної інфраструктури сфери Держгеокадастру, функціонування системи електронного документообігу «ДОК ПРОФ 3», відповідних баз даних та

інформаційних ресурсів. Зокрема на базі програмного забезпечення «ДОК ПРОФ 3» функціонує Державний фонд документації із землеустрою, що додатково підвищує критичність безперервної та стабільної роботи відповідної інфраструктури. Технічна підтримка Oracle забезпечить своєчасне отримання оновлень і критичних виправлень безпеки, доступ до технічної підтримки виробника, діагностику та усунення несправностей, а також ремонт або заміну компонентів програмно-апаратного комплексу. Відсутність такої підтримки суттєво підвищує ризики тривалих простоїв, виникнення невиправлених вразливостей, втрати доступності інформаційних ресурсів та порушення стабільної роботи систем, що безпосередньо впливатиме на виконання Держгеокадастром покладених на нього завдань та функцій. Загальний обсяг видатків для закупівлі послуг з технічної підтримки програмного забезпечення та програмно-апаратного комплексу Oracle на 12 місяців становить 8 930,0 тис. гривень.

За рахунок коштів міжнародної технічної допомоги в апараті Держгеокадастру проведено комплексну модернізацію інформаційно-комунікаційної системи (ІКС), зокрема оновлено серверне та мережеве обладнання, системи зберігання даних і впроваджено сучасні засоби кіберзахисту. У зв'язку із суттєвим оновленням архітектури та системи безпеки ІКС необхідно провести її авторизацію з безпеки, що передбачено статтею 8 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» та Порядком авторизації з безпеки, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18.06.2025 № 712. Проведення авторизації дасть змогу підтвердити відповідність упроваджених заходів захисту встановленим вимогам та забезпечити подальшу правомірну і безпечну обробку державних інформаційних ресурсів у системі. Необхідне фінансування на проведення авторизації з безпеки складає 2 000,0 тис. гривень.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.10.2022 № 910-р «Деякі питання управління об'єктами державної власності» єдині майнові комплекси державних науково-дослідних та проектних інститутів землеустрою, що належали до сфери управління Держгеокадастру (далі – інститути землеустрою), передані до сфери управління Фонду державного майна України та включені до переліку об'єктів на приватизацію, і на даний час багато з них вже продані Фондом державного майна України за результатами проведених аукціонів.

В інститутах землеустрою багато років на правах оренди розміщувалися 19 територіальних органів Держгеокадастру із орендною ставкою 1 гривня на рік. Але у зв'язку із продажем і зміною форми власності нерухомого майна інститутів землеустрою та виникненням умов, за яких подальше розміщення територіальних органів Держгеокадастру у цих приміщеннях стало неможливим, виникла необхідність переміщення та/або переходу на комерційну оренду територіальних органів Держгеокадастру, що потребує додаткового фінансування на загальну суму 9 052,0 тис. гривень.

2.4. За бюджетною програмою «Протиепізоотичні заходи та участь у Всесвітній організації охорони здоров'я тварин (МЕБ)» (КПКВК 0412020) збільшити видатки на **150 000,0 тис. грн.** до загальної суми 853 639,8 тис. гривень.

Обґрунтування:

Таке збільшення видатків необхідне для забезпечення мінімальних стандартів щодо недопущення виникнення спалахів інфекційних хвороб та, у разі їх появи, забезпечення оперативної локалізації та ліквідації, зокрема проведення пероральної імунізації диких м'ясоїдних на території нашої держави, виконання програм моніторингу хвороб, які підлягають повідомленню тощо.

Так, починаючи з 2025 року особливістю епізоотичної ситуації у Європі є поява захворювань, які тривалий час не реєструвалися в Європі або ніколи не реєструвалися у тій чи іншій країні.

Основними загрозами, що впливають на погіршення епізоотичної ситуації в Європі, в тому числі і в Україні, є зміни клімату, які призводять до поширення захворювань на нові території та мутації збудників захворювання, глобалізація ринку перевезень людей та товарів – пришвидшує поширення захворювань на нові території, а лібералізація умов торгівлі – підвищує ризик виникнення епізоотії.

Найбільше занепокоєння викликають ті захворювання, які здатні за короткий проміжок часу поширюватись на значні території і викликати високий рівень загибелі тварин. Як правило виникнення таких захворювань також призводить до заборони або обмеження експорту одного або декількох видів продукції.

У період з 2025-2026 роки в Країнах ЄС зареєстровано 330 спайів ящуру, в Туреччині – 1 774 випадки. Україна має значні ризики занесення ящуру в середньостроковій перспективі.

У разі занесення на територію України збуднику ящуру та нездійсненні оперативних ефективних заходів з локалізації та ліквідації захворювання, у 2027 році прогнозовані прямі економічні втрати становитимуть щонайменше 40,0 млрд грн, а також значні непрямі втрати, пов'язані з заборонаю експорту продукції – невиконанням договорів на постачання продукції, скороченням виробництва продукції, що в результаті призведе до зменшення надходжень коштів до Держбюджету.

Під заборону експорту потрапить не тільки продукція тваринництва, а й значні обмеження можемо мати для всього агросектору, зокрема кормів рослинного походження (фуражне зерно, шрот та інші). Тривалість таких обмежень, в залежності від ситуації поширення ящуру може коливатись від 12 місяців до декількох років.

Належне фінансування Держпродспоживслужби дозволить мінімізувати ризики поширення цих захворювань, а у разі їх появи, забезпечити їх оперативну локалізацію та ліквідацію.

Кошти необхідні для вирішення найбільш нагальних питань щодо запобігання значимих ризиків для здоров'я людей та тварин, виконання гарантій перед торговими партнерами та Європейською комісією, оскільки в останні роки Україна стрімко гармонізує своє законодавство до вимог ЄС, зокрема у сфері ветеринарної медицини та має зобов'язання забезпечувати їх реалізацію. Проте обмежене фінансування підриває спроможності щодо ефективного виконання зобов'язань перед ЄС.

2.5. За бюджетною програмою «Організація та регулювання діяльності установ в системі Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів» (КПКВК 0412030) збільшити видатки на 188 000,0 тис. грн. до загальної суми 3 091 836,2 тис. гривень, з яких:

- видатки споживання (на оплату послуг (крім комунальних)) – 18,0 млн грн для виконання зобов'язань України перед Європейським Союзом (визначені листом Генерального директорату Європейської Комісії з питань охорони здоров'я та безпечності харчових продуктів (далі – DG SANTE) та збереження статусу України у Додатку I до Імплементацийного регламенту Комісії (ЄС) 2021/405 щодо окремих видів тварин і продукції тваринного походження в рамках Плану державного моніторингу в частині обов'язкового тестування забруднюючих речовин на діоксини, діоксиноподібні PCBs (13 500,0 тис. грн) та Плану державного моніторингу в частині обов'язкового тестування забруднюючих речовин на вміст PFAS (4 500,0 тис. грн);

- видатки розвитку (на придбання обладнання і предметів довгострокового користування) – 170,0 млн грн з метою придбання для державних лабораторій сучасного високоточного чутливого обладнання (газових та рідинних хроматомаспектрометрів, мас-спектрометра високої роздільної здатності, маспектрометра з індуктивно-зв'язаною плазмою, та інших приладів та розхідних матеріалів), видатки на які в граничному обсязі не враховані.

Обґрунтування:

Збільшення видатків на зазначені цілі обумовлене необхідністю забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України, впровадження рекомендацій Європейського Союзу щодо діоксинів, зміцнення лабораторних спроможностей, а також виконання гарантій, наданих Європейській Комісії (Генеральному директорату Європейської Комісії з охорони здоров'я та безпечності харчових продуктів, DG SANTE) щодо проведення лабораторних випробувань (досліджень) та включення до Плану державного моніторингу залишкових кількостей ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у тваринах, продуктах тваринного походження і кормах відповідно до Регламенту (ЄС) від 25 квітня 2023 року 2023/915 (діоксини та діоксиноподібні ПХБ, пер- та поліфторалкільні речовини та інші), в рамках виконання заходів державного моніторингу відповідно до законів України «Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин», «Про матеріали і предмети, призначені

для контакту з харчовими продуктами», «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я тварин та благополуччя тварин», Регламенту (ЄС) від 7 липня 2022 року 2022/1644, Регламенту (ЄС) від 20 грудня 2006 року № 1925/2006 та інших нормативно-правових актів.

Невиконання або неповне виконання плану державного моніторингу створює ризики для експорту української продукції, зокрема:

перегляду чи закриття експорту деяких категорій продукції тваринного походження;

отримання статусу невідповідності національної системи державного контролю вимогам ЄС;

невиконання погоджених із DG SANTE заходів щодо розширення переліку показників державного моніторингу;

недотримання міжнародних зобов'язань України у сфері безпеки та якості харчових продуктів тощо.

2.6. За бюджетною програмою «Науково-організаційна діяльність президії Національної академії аграрних наук України» (КПКВК 6591020), збільшити видатки загального фонду **на суму 450,6 тис. грн** до загальної суми 71 051,6 тис. гривень;

2.7. За бюджетною програмою «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері агропромислового комплексу» (КПКВК 6591060), збільшити видатки загального фонду **на суму 485 470,7 тис. грн** до загальної суми 1 250 239,2 тис. гривень.

Обґрунтування:

Необхідність у виділенні Національній академії аграрних наук України додаткового обсягу коштів з державного бюджету на 2027 рік в сумі 485 921,3 тис. грн. дасть можливість забезпечити досягнення цілей державної політики та їх показників у сфері організаційної, наукової і науково-технічної діяльності НААН, розвитку галузей агропромислового комплексу, спрямовуючи ці кошти державного бюджету на заходи відповідно до пріоритетності та актуальності виконання Програм наукових досліджень, інноваційного розвитку, оновлення матеріально-технічної бази наукових установ, підготовки кадрів, збереження об'єктів, що становлять національне надбання, відновлення відповідних територій на яких розташовані науково-дослідні установи відання НААН, що постраждали в наслідок збройної агресії проти України.

2.8. За бюджетною програмою «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами» (КПКВК 1205050), збільшити видатки загального фонду **на суму 285 832,2 тис. грн** до загальної суми 2 937 691,5 тис. гривень, з яких КЕКВ 2111 «Заробітна плата» - 198 637,1 тис. грн, КЕКВ 2120 «Нарахування на оплату праці» - 43 700,1 тис. грн., КЕКВ 2273 «Оплата електроенергії» - 43 495,0 тис. гривень.

Обґрунтування:

Розрахункова середня заробітна плата на одного працюючого в галузі в 2027 році, при річному фонді оплати праці 1 091 145,2 тис. грн та штатній чисельності 6 917,3 одиниці, складає 13 034,0 гривні. Збільшення фонду заробітної плати на 198 637,1 тис. грн забезпечить середньомісячну заробітну плату на одного працюючого в розмірі 15 838,1 гривень та показники критичності по заробітній платі працівників підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держзводагентства та визначені критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, розмір яких, залежно від регіону, складає від 12 179,0 до 15 591,0 гривень. За умови внесення вищезазначених змін, фонд заробітної плати галузі зросте з 1 091 145,2 тис. грн до 1 289 782,3 тис. грн або на 18,2 %.

Додаткові кошти за загальним фондом бюджету у розмірі 43 495,0 тис. грн (КЕКВ 2273 «Оплата електроенергії») передбачається на заходи щодо продовження дії підпункту 271 «Наповнення каскаду водосховищ з метою сталого водопостачання населення та промисловості у Миколаївській області» пункту 1 додатку 2 Державної цільової програми комплексного водозабезпечення територій, які зазнали впливу воєнних дій на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.09.2024 № 884-р.

3. Пропозиції щодо збільшення видатків на зазначені цілі пропонується забезпечити за рахунок прогнозованого зростання доходів загального фонду Державного бюджету України на 2027 рік за кодом класифікації доходів 14060100 «Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)» внаслідок підвищення ефективності адміністрування податків, посилення боротьби з тіньовим обігом сільськогосподарської продукції та детінізації внутрішнього ринку продовольчих товарів.

4. Надіслати відповідні звернення до Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Кабінету Міністрів України та Міністерства фінансів України.

Голова Комітету

О. ГАЙДУ